

ніцтва, агародніцтва і бульбы, дзе ёсць унікальная калекцыя сартоў В.

Літ.: Негруль А. М. Виноградарство и виноделие, М., 1968; Красник А. И., Кравченко А. П. и Рыбаков Л. Н. Практическое руководство по культуре винограда в Белоруссии, Мн., 1950. Р. Э. Лойка. Пінск.

ВІНАГРАДАВА Аляксандра Сцяпанаўна (2.8.1925, в. Курбатава Чэрнскага пав. Тульскай губ. — крас. 1943), савецкая разведчыца, удзельніца *Віцебскага камуністычнага падполля*. З сялян. Працавала на Маскоўскім аўтагенным з-дзе. З чэрв. 1942 у Чырв. Арміі. У вер. 1942 у складзе спецгрупы накіравана ў Віцебск. Наладзіла сувязь з падпольшчыкамі А. Г. і Г. Г. Скарабгатавымі, М. і С. Бондарамі, Г. І. і Н. П. Трызнамі, Я. І. Хмялёвым, Я. І. Тычынінай, М. П. Захаравай, М. Я. Нагібавым, разведчыкам М. К. Яніным, падпольнай арг-цыяй на чыгунцы. Перадавала Чырв. Арміі звесткі пра варажыя сілы і іх перамяшчэнне. У канцы лютага 1943 фашысты схпілі В. і пасля катаванняў расстрэлялі. Узнаг. ордэнам Чырв. Зоркі. Н. І. Дарафевенка. Віцебск.

ВІНАГРАДАЎ Аляксандр Паўлавіч [н. 9(24).8.1895, Пецябург], савецкі геахімік і біягеахімік. Акад. АН СССР (1953, чл.-кар. 1943). Герой Сац. Працы (1949). З 1948 дырэктар ордэна Леніна Ін-та геахіміі і аналітычнай хіміі імя Вярнадскага АН СССР. Віцэ-прэзідэнт АН СССР з 1967. Асн. кірункі даследаванняў В.: агульная геахімія, біягеахімія, геахімія зямной кары і верхняй манты, геахімія ізатопаў, фотасінтэз, вызначэнне абсалютнага ўзросту геал. фармацый, хімія мора, метэарыты, ядз. хімія, аналіт. хімія, космахімія. Член некалькіх замежных АН і геал. т-ваў, гал. рэдактар часопісаў «Известия АН СССР. Сер. геологическая» і «Геохимия». Узнаг. 4 ордэнамі Леніна, 2 інш. ордэнамі, медалямі. Ленінская прэмія 1962, Дзярж. прэміі СССР 1949 і 1951.

Тэ.: Введение в геохимию океана, М., 1967.

Літ.: Александр Павлович Виноградов, М., 1965 (Материалы к биобиблиографии ученых СССР).

ВІНАГРАДАЎ Віктар Уладзіміравіч [31.12.1894(12.1.1895), г. Зарайск — 4.10.1969], рускі савецкі мовазнавец. Акад. АН СССР (1946). Д-р філал. п. (1940). З сям'і свяшчэнніка. Скончыў (1918) гістор.-філал. і археал. ін-ты ў Петраградзе. Працаваў у Петраградскім ун-це, у ВНУ Масквы. Дырэктар Ін-та мовазнаўства АН СССР (1950—58) і Ін-та рус. мовы (1958—68), акад.-сакратар Аддз. л-ры і мовы АН СССР (1950—

63), рэд. час. «Вопросы языкознания» (1952—69). Даследчык агульнай тэорыі і метадалогіі мовазнаўства, найважнейшых галін навукі пра рус. мову. З яго імем звязана ўзнікненне і абгрунтаванне шэрагу новых галін філал. навукі: гісторыі літ. мовы, агульнамоўнай і індывідуальнай стылістыкі, тэорыі паэт. мовы, фразеалогіі як лінгвіст. дысцыпліны і інш. Аўтар працы «Русская мова (граматычнае вучэнне пра слова)» (1947, Дзярж. прэмія СССР 1951). Чл. многіх замежных АН і навук. т-ваў. Узнаг. ордэнам Леніна, 2 ордэнамі Прац. Чырв. Сцяга, медалямі.

Тэ.: Очерки по истории русского литературного языка XVII—XIX вв., 2 изд., М., 1938; Язык Пушкина, М.—Л., 1935; Современный русский язык, в. 1—2, М., 1938; Стиль Пушкина, М., 1941; Из истории изучения русского синтаксиса, М., 1958; О языке художественной литературы, М., 1959; Проблема авторства и теория стилей, М., 1961; Стилистика, теория поэтической речи, поэтика, М., 1963; Сюжет и стиль, М., 1963.

Літ.: Проблемы современной филологии. Сб. ст., М., 1965 (бібліягр. прац В.).

ВІНАГРАДАЎ Іван Мацвеевіч [н. 2(14).9.1891, с. Мілалюб Велікалуцкага пав. Пскоўскай губ.], савецкі матэматык. Акад. АН СССР (1929). Герой Сац. Працы (1945). У 1920—34 праф. політэхн. ін-та і з 1925 праф. ун-та (Ленінград). З 1932 дырэктар Матэм. ін-та АН СССР. Распрацаваў новы метад у аналітычнай тэорыі лікаў, які дазволіў вырашыць шэраг вузлавых праблем: ацэнку трыганаметрычных сум, размеркаванне дробных частак запачэнняў, праблему Гольдбаха. Дзярж. прэмія СССР 1941. Узнаг. 4 ордэнамі Леніна, медалямі.

Тэ.: Избранные труды, М., 1952; Новый метод в аналитической теории чисел, Л.—М., 1937 (Труды Математического ин-та им. В. А. Стеклова, т. 10); Основы теории чисел, 7 изд., М., 1965.

Літ.: Линник Ю. В. и Постников А. Г. Иван Матвеевич Виноградов, «Успехи математических наук», 1962, т. 17, в. 2 (бібліягр.).

ВІНАГРАДАЎ Мікалай Уладзіміравіч [н. 7(19).12.1897, г. Луга Пецябургскай губ.], беларускі савецкі псіхіятр. Д-р мед. н., праф. (1943). Засл. дз. н. БССР (1966). Чл. КПСС з 1945. У 1925 скончыў Ленінградскі мед. ін-т. Працаваў у Ленінградзе ўрачом-псіхіятрам (1925—30), асістэнтам псіхіятрычнай клінікі (1931—36), ст. навук. супрацоўнікам НДІ эвалюц. фізіял. паталогіі выпэйшай нервовай дзейнасці імя Паўлава (1937—40, 1946—47). У 1941—45 нач. эвакуацыйнага шпіталя ў Сав. Арміі. З 1948 заг. кафедры псіхіятрыі Віцебскага мед. ін-та. Асн. працы па фізіял. выпэйшай нервовай дзейнасці, укараненні ў псіхіятрыю фізіял. кірунку і ахоўнага тармажэння. Узнаг. ордэнам Леніна, ордэнам Прац. Чырв. Сцяга, медалямі.

Тэ.: Лекции по психиатрии, Мн., 1963.

Літ.: Николай Владимирович Виноградов (к 70-летию со дня рождения), «Здравоохранение Белоруссии», 1968, № 3.

